

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2020/2222,**23. detsember 2020,****raudteehutuse ja -ühenduse teatavate aspektide kohta seoses piiriülese taristuga, mis ühendab liitu ja Ühendkuningriiki La Manche'i väina püsiühenduse kaudu****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu ⁽²⁾ (edaspidi „väljaastumisleping“) nõukogu otsusega (EL) 2020/135 ⁽³⁾ ning see jõustus 1. veebruaril 2020. Väljaastumislepingu artiklis 126 osutatud üleminekuperiood, mille jooksul kohaldatakse vastavalt väljaastumislepingu artiklile 127 Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis jätkuvalt liidu õigust (edaspidi „üleminekuperiood“), lõpeb 31. detsembril 2020.
- (2) 12. veebruaril 1986 Canterbury's allkirjastatud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ning Prantsuse Vabariigi vahelise lepingu (La Manche'i väina püsiühenduse ehitamise ja käitamise kohta eraõiguslike kontsessioonäride poolt) (edaspidi „Canterbury leping“) artikli 10 kohaselt loodi valitsustevaheline komisjon, kes teostab järelevalvet kõigi La Manche'i väina püsiühenduse ehitamise ja käitamise seotud küsimuste üle.
- (3) Kuni üleminekuperioodi lõpuni on valitsustevaheline komisjon riiklik ohutusasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 ⁽⁴⁾ tähenduses. Selles pädevuses kohaldab ta kogu La Manche'i väina püsiühenduse suhtes raudtee ohutust käsitlevaid liidu õiguse sätteid ja raudtee koostalitlust käsitlevat Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 ⁽⁵⁾.
- (4) Kui ei ole sätestatud teisiti, ei kohaldata pärast üleminekuperioodi lõppu enam liidu õigust La Manche'i väina püsiühenduse selle osa suhtes, mis kuulub Ühendkuningriigi jurisdiktsiooni alla, ning La Manche'i väina püsiühenduse selle osa jaoks, mis kuulub Prantsusmaa jurisdiktsiooni alla, ei ole valitsustevaheline komisjon enam

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. detsembri 2020. aasta otsus.

⁽²⁾ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT L 29, 31.1.2020, lk 7).

⁽³⁾ Nõukogu 30. jaanuari 2020. aasta otsus (EL) 2020/135 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta (ELT L 29, 31.1.2020, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/798 raudteehutuse kohta (ELT L 138, 26.5.2016, lk 102).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (ELT L 138, 26.5.2016, lk 44).

liidu õiguse kohane riiklik ohutusasutus. La Manche'i väina püsiühenduse taristuettevõtja ohutusluba ja püsiühendust kasutavate raudteeveo-ettevõtjate ohutussertifikaadid, mille valitsustevaheline komisjon on välja andnud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/49/EÜ⁽⁶⁾ artiklitele 11 ja 10, kaotavad kehtivuse alates 1. jaanuarist 2021.

- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2020/1531⁽⁷⁾ anti Prantsusmaale volitused pidada Ühendkuningriigiga läbirääkimisi La Manche'i väina püsiühenduse suhtes liidu raudteeohutus- ja koostalitluseeskirjade kohaldamist käsitleva rahvusvahelise lepingu üle ning see leping allkirjastada ja sõlmida, et tagada ühtne ohutuskord. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/1530⁽⁸⁾ muudeti direktiivi (EL) 2016/798 muu hulgas riiklike ohutusasutusi käsitlevate õigusnormide osas.
- (6) Määruse (EL) 2020/1530 alusel ja lähtuvalt lepingust, mida käsitletakse otsuses (EL) 2020/1531 ning mis sõlmitakse kõnealuses otsuses sätestatud tingimustel, pidi valitsustevaheline komisjon jääma La Manche'i väina kogu püsiühenduse ühtseks ohutusasutuseks, olles samas La Manche'i väina püsiühenduse Prantsusmaa jurisdiktsiooni alla kuuluva osa puhul riiklik ohutusasutus direktiivi (EL) 2016/798 artikli 3 punkti 7 tähenduses. Siiski on ebatõenäoline, et otsuse (EL) 2020/1531 alusel sõlmitav leping jõustuks üleminekuperioodi lõpuks.
- (7) Ilma sellise kokkuleppeta ei kvalifitseeru valitsustevaheline komisjon alates 1. jaanuarist 2021 enam La Manche'i väina püsiühenduse Prantsusmaa jurisdiktsiooni alla kuuluva osa puhul riiklikuks ohutusasutuseks direktiivi (EL) 2016/798 artikli 3 punkti 7 tähenduses. Valitsustevahelise komisjoni välja antud ohutusload ja ohutussertifikaadid kaotavad kehtivuse. Prantsusmaa riiklikust ohutusasutusest saab La Manche'i väina püsiühenduse Prantsusmaa jurisdiktsiooni alla kuuluva osa pädev riiklik ohutusasutus.
- (8) Võttes arvesse La Manche'i väina püsiühenduse majanduslikku tähtsust liidu jaoks, on oluline, et püsiühendus toimiks ka pärast 1. jaanuari 2021. Selleks peaks valitsustevahelise komisjoni välja antud ja La Manche'i väina püsiühenduse taristuettevõtja ohutusluba kehtima kuni kaks kuud alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast, mis on piisav, et Prantsusmaa riiklik ohutusasutus saaks välja anda oma ohutusloa.
- (9) Ühendkuningriigis asutatud raudteeveo-ettevõtjatele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/34/EL⁽⁹⁾ III peatüki alusel välja antud tegevusload ei kehti enam pärast üleminekuperioodi lõppu. Prantsusmaa teatas 10. novembril 2020 direktiivi 2012/34/EL artikli 14 lõike 3 kohaselt komisjonile oma kavatsusest alustada Ühendkuningriigiga läbirääkimisi piiriülese lepingu üle. Lepingu eesmärk on võimaldada raudteeveo-ettevõtjatel, kes on asutatud Ühendkuningriigis ja kellele on seal antud tegevusluba, kasutada liitu ja Ühendkuningriiki ühendava La Manche'i väina püsiühenduse piiriülest taristut kuni Calais-Fréthuni (Prantsusmaa) piirijaama ja -terminalini ilma liidu tegevusluba väljastava asutuse poolt direktiivi 2012/34/EL kohaselt antava tegevusloata.
- (10) Selleks et tagada ühendus liidu ja Ühendkuningriigi vahel, on oluline, et Ühendkuningriigis asutatud raudteeveo-ettevõtjad, kellele on seal antud tegevusluba, toimiksid edasi. Selleks tuleks Ühendkuningriigis direktiivi 2012/34/EL alusel välja antud tegevuslubade ja valitsustevahelise komisjoni välja antud ohutussertifikaatide kehtivusaega

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/49/EÜ ühenduse raudteede ohutuse kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 95/18/EÜ raudtee-ettevõtjate litsentseerimise kohta ja direktiivi 2001/14/EÜ raudtee infrastruktuuri läbilaskevõime jaotamise ning raudtee infrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutuse sertifitseerimise kohta (raudteede ohutuse direktiiv) (ELT L 164, 30.4.2004, lk 44).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2020. aasta otsus (EL) 2020/1531, millega antakse Prantsusmaale luba pidada läbirääkimisi lepingu üle, millega täiendatakse Prantsusmaa ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelist lepingut, mis käsitleb La Manche'i väina püsiühenduse ehitamist ja käitamist eraõiguslike kontsessioonäride poolt, ning see allkirjastada ja sõlmida (ELT L 352, 22.10.2020, lk 4).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1530, millega muudetakse direktiivi (EL) 2016/798 seoses raudtee ohutus- ja koostalitluseeskirjade kohaldamisega La Manche'i väina püsiühenduse suhtes (ELT L 352, 22.10.2020, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiiv 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32).

pikendada üheksa kuu võrra alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast, mis on piisav, et võimaldada asjaomastel liikmesriikidel võtta vajalikke meetmeid, et tagada ühendus vastavalt direktiividele 2012/34/EL ja (EL) 2016/798 ning otsuse (EL) 2020/1531 alusel sõlmitavale lepingule.

- (11) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamise volitused ohutuslubade ja ohutussertifikaatide ning tegevuslubade omanikele antud soodustuste lõpetamiseks, kui vastavus liidu nõuetele ei ole tagatud. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁰⁾. Arvestades kõnealuste meetmete võimalikku mõju raudteeohutusele, tuleks nende vastuvõtmiseks kasutada kontrollimenetlust. Komisjon peaks nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
- (12) Võttes arvesse üleminekuperioodi peatsest lõppemisest johtuvat kiireloomulisust, peetakse asjakohaseks teha erand Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 osutatud kaheksa nädala pikkusest tähtajast.
- (13) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt ajutiste meetmete kehtestamist raudteeohutuse ja -ühenduse teatavate aspektide kohta seoses üleminekuperioodi lõpuga, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (14) Käesoleva määruse sätted peaksid jõustuma võimalikult kiiresti ja neid tuleks kohaldada alates üleminekuperioodi lõpule järgnevast päevast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse väljaastumislepingu artiklis 126 osutatud üleminekuperioodi lõppu silmas pidades erisätted teatavate lõikes 2 osutatud ohutuslubade ja ohutussertifikaatide kohta, mis on välja antud vastavalt direktiivile 2004/49/EÜ, ning teatavate raudteeveo-ettevõtjate tegevuslubade kohta, mis on välja antud vastavalt direktiivile 2012/34/EL.
2. Määrust kohaldatakse järgmiste ohutuslubade ja ohutussertifikaatide ning tegevuslubade suhtes, mis kehtivad 31. detsembril 2020:
 - a) ohutusload, mis on direktiivi 2004/49/EÜ artikli 11 alusel väljastatud taristuettevõtjatele La Manche'i väina püsiühenduse kaudu liitu ja Ühendkuningriiki ühendava piiriülese taristu haldamiseks ja käitamiseks;
 - b) ohutussertifikaadid, mis on direktiivi 2004/49/EÜ artikli 10 alusel väljastatud Ühendkuningriigis asutatud raudteeveo-ettevõtjatele, kes kasutavad La Manche'i väina püsiühenduse kaudu liitu ja Ühendkuningriiki ühendavat piiriülest taristut;
 - c) tegevusload, mis on direktiivi 2012/34/EL III peatüki alusel väljastatud Ühendkuningriigis asutatud raudteeveo-ettevõtjatele, kes kasutavad La Manche'i väina püsiühenduse kaudu liitu ja Ühendkuningriiki ühendavat piiriülest taristut.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse direktiivides 2012/34/EL ja (EL) 2016/798 ning nende direktiivide ja direktiivi 2004/49/EÜ alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides määratletud asjakohaseid mõisteid.

Artikkel 3

Ohutuslubade, ohutussertifikaatide ja tegevuslubade kehtivus

1. Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud ohutusload kehtivad kaks kuud alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast.
2. Artikli 1 lõike 2 punktis b osutatud ohutussertifikaadid kehtivad üheksa kuud alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast. Need kehtivad üksnes Ühendkuningriigist Calais-Fréthuni piirijaama ja -terminali jõudmiseks või kõnealusest jaamast ja terminalist Ühendkuningriiki lahkumiseks.
3. Artikli 1 lõike 2 punktis c osutatud tegevusload kehtivad veel üheksa kuud alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast. Erandina direktiivi 2012/34/EL artikli 23 lõikest 1 kehtivad kõnealused tegevusload üksnes territooriumil, mis asub Calais-Fréthuni piirijaama ja -terminali ning Ühendkuningriigi vahel.

Artikkel 4

Ohutuslube, ohutussertifikaate ja tegevuslube käsitlevad normid ja seonduvad kohustused

1. Käesoleva määruse artikliga 3 reguleeritud ohutuslubade, ohutussertifikaatide ja tegevuslubade suhtes kohaldatakse norme, mille kohaldamine on ette nähtud direktiivides 2012/34/EL ja (EL) 2016/798 ning nende direktiivide alusel vastu võetud rakendusaktides ja delegeeritud õigusaktides.
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud ohutuslubade, ohutussertifikaatide ja tegevuslubade omanikud ning kohasel juhul neid väljastav asutus, kui tegemist ei ole selle riigi ohutusasutusega, kelle territooriumil taristu liidus asub ning kelle jurisdiktsiooni alla kuulub Calais-Fréthuni piiripunkt ja -terminal, teevad kõnealuse riikliku ohutusasutusega koostööd ja esitavad talle kõik asjakohase teabe ja kõik asjakohased dokumendid.
3. Kui käesoleva artikli lõikes 2 osutatud riikliku ohutusasutuse taotlustes nimetatud tähtja jooksul ei ole teavet või dokumente esitatud, võib komisjon riikliku ohutusasutuse teate alusel võtta vastu rakendusaktid, millega tühistatakse loa omanikule artikli 3 kohaselt antud soodustus. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 7 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
4. Käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud ohutuslubade, ohutussertifikaatide ja tegevuslubade omanikud teavitavad komisjoni ja Euroopa Liidu Raudteeametit viivitamata muude pädevate ohutusasutuste tegevusest, mis võib olla vastuolus nende kohustustega, mis tulenevad käesolevast määrusest, direktiivist 2012/34/EL ja direktiivist (EL) 2016/798.
5. Enne artikli 3 kohaselt antud soodustuste tühistamist teatab komisjon käesoleva artikli lõikes 2 osutatud riiklikule ohutusasutusele, artikli 1 lõikes 2 osutatud ohutusload, ohutussertifikaadid ja tegevusload väljastanud asutusele ning selliste ohutuslubade, ohutussertifikaatide ja tegevuslubade omanikele õigeaegselt oma kavatsusest soodustus tühistada ning annab neile võimaluse oma seisukohad teatavaks teha.
6. Käesoleva määruse artikli 1 lõike 2 punktis c osutatud tegevuslubade puhul käsitatakse käesoleva artikli lõigete 1–5 kohaldamisel viiteid riiklikule ohutusasutusele viidetena direktiivi 2012/34/EL artikli 3 punktis 15 määratletud tegevusluba väljastavale asutusele.

Artikkel 5

Liidu õiguse järgimise järelevalve

1. Artikli 4 lõikes 2 osutatud riiklik ohutusasutus teostab järelevalvet artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud piiriülest taristut kasutavate Ühendkuningriigis asutatud raudtee-ettevõtjate ja kõnealuse piiriülese taristu suhtes kohaldatavate raudteeohutuse standardite üle. Lisaks kontrollib riiklik ohutusasutus, kas taristuettevõtjad ja raudteeveo-ettevõtjad järgivad liidu õiguses sätestatud ohutusnõudeid. Asjakohasel juhul esitab riiklik ohutusasutus komisjonile ja Euroopa Liidu Raudteeametile soovitusi, et komisjon tegutseks kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2.

Käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 (koostoimes artikli 4 lõikega 6) osutatud tegevusluba väljastav asutus teostab järelevalvet selle üle, kas Ühendkuningriigis tegevusloa saanud raudteeveo-ettevõtjate puhul, kellele on osutatud käesoleva määruse artikli 1 lõike 2 punktis c, on direktiivi 2012/34/EL artiklites 19–22 sätestatud nõuded jätkuvalt täidetud.

2. Kui komisjonil on põhjendatud kahtlus, et käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate piiriüleste raudteeteenuste või taristu või sellise taristu Ühendkuningriigis asuva osa käitamisel kohaldatavad ohutusstandardid ei ole kooskõlas liidu õiguse asjaomaste sätetega, võtab komisjon põhjendamatu viivitusega vastu rakendusaktid, et tühistada loa omanikule artikli 3 kohaselt antud soodustus. Õigust võtta vastu rakendusakte kohaldatakse *mutatis mutandis* juhul, kui komisjonil on põhjendatud kahtlusi lõike 1 teises lõigus osutatud nõuete täitmise suhtes. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 7 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel võib riiklik ohutusasutus või artikli 4 lõikes 2 (koostoimes artikli 4 lõikega 6) osutatud tegevusluba väljastav asutus nõuda asjaomaselt pädevalt asutuselt teavet, seades teabe esitamiseks mõistliku tähtaja. Kui asjaomased pädevad asutused ei esita nõutud teavet määratud tähtaja jooksul või esitatud teave ei ole täielik, võib komisjon pärast riikliku ohutusasutuse või asjakohasel juhul artikli 4 lõikes 2 (koostoimes artikli 4 lõikega 6) osutatud tegevusluba väljastava asutuse teavitamist võtta vastu rakendusaktid, et tühistada loa omanikule artikli 3 kohaselt antud soodustus. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 7 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Enne artikli 3 kohaselt antud soodustuste tühistamist teatab komisjon artikli 4 lõikes 2 osutatud riiklikule ohutusasutusele, artikli 1 lõikes 2 osutatud ohutusloa, ohutussertifikaadid ja tegevusloa väljastanud asutusele, selliste ohutuslubade, ohutussertifikaatide ja tegevuslubade omanikele ning Ühendkuningriigi riiklikule ohutusasutusele ja tegevusluba väljastavale asutusele õigeaegselt oma kavatsusest soodustuse tühistada ning annab neile võimaluse oma seisukohad teatavaks teha.

Artikkel 6

Konsulteerimine ja koostöö

1. Asjaomase liikmesriigi pädevad asutused konsulteerivad ja teevad koostööd Ühendkuningriigi pädevate asutustega, kui see on vajalik käesoleva määruse rakendamise tagamiseks.

2. Asjaomane liikmesriik peab taotluse korral ja asjatu viivitusega esitama komisjonile lõike 1 kohaselt saadud teabe või muu käesoleva määruse rakendamise seisukohalt asjakohase teabe.

Artikkel 7

Komitee

1. Komisjoni abistavad direktiivi (EL) 2016/797 artiklis 51 osutatud komitee ning direktiivi 2012/34/EL artiklis 62 osutatud komitee. Nimetatud komiteed on komiteed määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

Artikkel 8

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.
3. Käesoleva määruse kohaldamine lõpeb 30. septembril 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. detsember 2020

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
president
M. ROTH
